

Santa Maria

Els Prats de Rei

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Carrer de l'Església, s/n
Emplaçament
Alçada: Al bell mig del nucli urbà i històric de la vila dels Prats de Rei.
606

Coordenades:

Latitud: 41.70514
Longitud: 1.54223
UTM Est (X): 378714
UTM Nord (Y): 4618066

Classificació

Número de fitxa 08170 - 50
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Renaixement Barroc
Segle XVI-XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Legal i física
Número inventari Sí, IPA-5953
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Vic. Carrer del Cloquer, 5 (08500 Vic)
Fitxes associades:
[Nucli medieval de la vila](#)
Autoria de la fitxa Jordina Sales Carbonell
Data de registre de la fitxa: ds., 03/09/2016 - 02:00

Descripció

L'actual edifici de l'església parroquial de Santa Maria es una gran construcció barroca del segle XVII, d'una sola nau de planta rectangular (20 x 10 m aprox.), feta amb carreus de pedra de mida mitjana i orientada seguint un eix NO-SE. Té sis capelles laterals a banda i banda, i dues sagristies.

A la façana principal s'hi obre la porta principal, arquivada i coronada per un arc decoratiu que fa de cornisa i sobre el qual hi ha una escultura de la Mare de Déu. Per sobre, s'hi obre una rosassa i a continuació, gairebé tocant a la part superior de la façana, un òcul. A mitja alçada entre la porta i la rosassa, s'obren dues finestres quadrangulars ubicades als dos extrems de la façana. A la façana contraposada a la principal s'hi obren dues finestres i conté una fornícula amb la Mare de Déu i el Nen. La coberta de l'edifici és a dues aigües, i a la clau de volta del sostre del presbiteri es pot veure, esculpit, l'escut de la vila. Té un campanar de planta rectangular que a mitja alçada s'estreny i passa a tenir planta octogonal. El cim té un mirador amb balustrada.

Una de les capelles va perdre la seva funció original, ja que es convertí posteriorment en l'atri d'una porta d'accés lateral. Una de les sagristies té un armari al capdamunt de la porta de la qual es conserva un escut de l'any 1713, però la capella més popular de totes és la del Santíssim Sagrament, que feia funcions de panteó familiar dels Llobet, una de les famílies feudals més destacades de la vila. L'escut de la família es conserva encara damunt la porta d'una de les sagristies.

Les modificacions i obres posteriors a la construcció barroca han estat poques i no han alterat l'essència de l'edifici barroc.

Història

L'aparició d'una necròpolis de cronologia tardoantiga als voltants de l'actual església parroquial de santa Maria feia pensar en la presència d'una església molt primitiva associada a aquest primer cementiri, presència que indirectament es va constatar l'any 2013 a partir de la troballa d'una tomba tardorromana de la segona meitat del segle IV-inicis del V decorada amb un crismó, una tipologia funerària indissociable dels primers temples cristians. A part d'alguns enterraments datats en els segles immediatament posteriors (VI-VIII/X) no es té cap més notícia d'aquesta església fins que l'any 945 apareix mencionada en el primer document escrit conservat que es refereix a els Prats de Rei: una església sota l'advocació a santa Maria es troba 'in Campo Sagarrensis', on hi ha una 'villa antiqua'. Per tant, aquesta primera menció a l'església localitzada en un document de mitjans del segle X és una realitat religiosa d'un nucli poblacional cristià anterior, possiblement amb intermitències si es té en compte el període d'ocupació musulmana.

A partir de l'Edat Mitjana les notícies comencen a ser abundants. En el document ja mencionat del 945 els comptes Sunyer i Riquilda fan donació al monestir de santa Cecília de Montserrat d'una sèrie de béns, entre ells els situats 'in Campo Sagarrensis' amb la seva església i els seus altars. Després de les incursions d'Almansor i Abd al-Malik, el lloc fou motiu de litigis senyorials però el monestir de Santa Cecília recobrà les esglésies amb els seus delmes, primícies i oblacions, situació de la que es té constància documental fins l'any 1047. Les funcions parroquials de l'església de 'Pratis' apareixen documentades a partir de la seva inclusió a la llista de parròquies del bisbat de Vic, un document que es data entre els anys 1025 i 1050. Existeix també un document de consagració de 1050 o 1070, copiat l'any 1360, que es considerat un document fals (o que en tot cas reflecteix una realitat dels segles XII o XIII) produït per demostrar l'antiguitat de l'església en una pugna pels delmes de la Manresana amb la canònica de Solsona. L'església de santa Maria, junt amb sant Andreu de la Manresana i Sant Ermengol, foren donades pel bisbe de Vic l'any 1126 a l'Ordre del Sant Sepulcre de Jerusalem, que a Catalunya tenia la seu a santa Anna de Barcelona. Immediatament, aquesta donació fou motiu de conflicte entre l'Ordre i el rector per les rendes d'unes terres, i el 1233 delegats papals resolien la pugna fallant a favor del rector. Així mateix l'Ordre entrà

també en conflicte amb el propi bisbat pel dret de patronat i el nomenament dels rectors de Prats, fins que el 1261 es signà una concòrdia.

L'any 1594 l'església parroquial dels Prats de Rei va ser agregada a la basílica de Sant Joan del Laterà, una de les quatre basíliques papals, primera seu del pontífex màxim abans del seu trasllat definitiu al Vaticà, i primera i única catedral de Roma. La fàbrica de l'església parroquial que es pot veure actualment va ser començada el 1583 i finalitzada el 1713.

Bibliografia

-CATALÀ ROCA, Pere (dir.) (1976): Els castells catalans, vol. V, Rafael Dalmau Editor, Barcelona, p. 348.

-BENET CLARÀ, Albert (1992): 'Santa Maria dels Prats de Rei', Catalunya Romànica XIX. El Penedès, l'Anoia, Enciclopèdia Catalana, Barcelona, p. 345.

-SALES CARBONELL, Jordina (2012): Las construcciones cristianas de la Tarraconensis durante la Antigüedad Tardía: Topografía, arqueología e historia, Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona, Barcelona, p. 175-175.

-SALAZAR ORTIZ, Natalia; MORENO EXPÓSITO, Iñaki; PÀMIES GUAL, Dídac (en premsa): 'De Sikarra a Prats de Segarra: noves descobertes arqueològiques al Municipium Sigarrense (els Prats de Rei, Anoia) entre la Primera Edat del Ferro i l'Edat Mitjana', Tribuna d'Arqueologia 2013-2014, Barcelona.

Enllaços d'interès:

<http://invarquit.cultura.gencat.cat/Cerca/Fitxa?index=0&consulta=&codi=5953>

